

<https://www.bas.bg/?p=57145>

Икономистите на БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еврозоната от 1 януари 2026 г.

вторник, 17 юни 2025 | Категории: [Общи новини](#)

Краткосрочната прогноза в Годишния доклад на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния **Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“** на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. **пазарът на труда** остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за

дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С **бюджетен дефицит** на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. – при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във **фискалната рамка** за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху **външнотърговския обмен** на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. **банковият сектор** продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. – с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото – Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намалващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените **препоръки** към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на **фокус** се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка – с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина – загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

Пълния текст на Годишния доклад на ИИИ при БАН за 2025 г. можете да намерите на следния линк: https://www.iki.bas.bg/files/Doklad_2025_color-cut.pdf.

Икономистите на БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еверозоната от 1 януари 2026 г.

[Новини](#)

17 юни 2025, 10:53

Българска академия на науките. СНИМКА: Фейсбук на БАН

Краткосрочната прогноза в Годишния доклад на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия,

Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активизиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

Пълният текст на Годишния доклад на ИИИ при БАН за 2025 г. можете да намерите [тук](#).

Икономистите на БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еверозоната

Автор: [Екип Ruse24.bg](#)

12:52

[Коментари \(0\)](#)

82

©

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабо развитите напредни технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от

24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

<https://3e-news.net/bg/a/view/61966/ikonomistite-na-ban-bylgarija-izpylnjava-vsichki-kriterii-za-prisyedinjavane-kym-everozonata-ot-1-januari-2026-g>

Икономистите на БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еврозоната от 1 януари 2026 г.

Краткосрочната прогноза в Годишния доклад на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния [Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания \(ИИИ\) при Българската академия на науките.](#)

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. **пазарът на труда** остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С **бюджетен дефицит** на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20%

адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. **банковият сектор** продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват **предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата**. Прави се анализ на спецификите на потреблението на

електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

<https://www.burgas24.bg/novini/Bulgaria/Ikonomistite-na-BAN-Bulgariya-izpulnyava-vsichki-kriterii-za-prisuedinyavane-kum-everozonata-2595913>

Икономистите на БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еверозоната

Автор: [ИА Фокус](#)

12:10

[Коментари \(0\)](#)

122

©

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното

нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от

наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

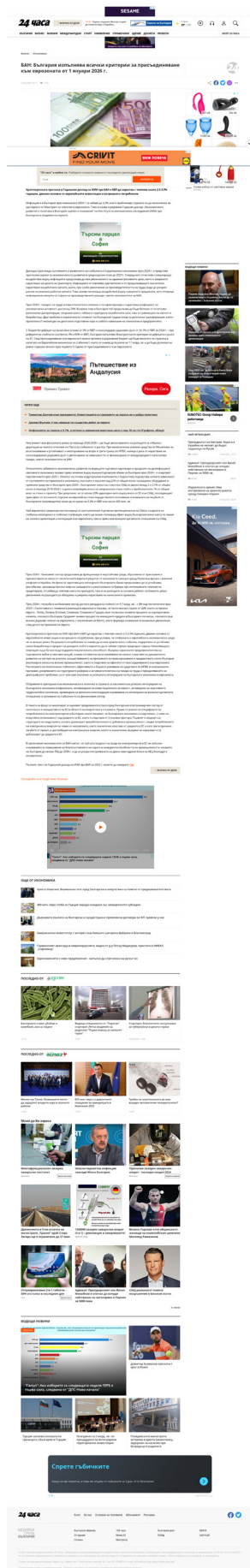
Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активизиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на

електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

<https://www.24chasa.bg/biznes/article/20730415>

Икономистите на БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еверозоната

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху

външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в

еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

<https://www.24plovdiv.bg/novini/article/20730483>

БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еврозоната от 1 януари 2026 г.

17.06.2025 13:11

Краткосрочната прогноза в Годишния доклад на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в

средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На

фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази

ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

Пълният текст на Годишния доклад на ИИИ при БАН за 2025 г. можете да намерите [тук](#).

<https://7dnibulgaria.bg/archives/278816>

Икономистите на БАН: Инфлацията се забавя до 2.2%. Критериите за членство в еврозоната са изпълнени

[Мария Манолова](#) 17.06.2025

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН, предава Фокус.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в

България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. – при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. – с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото – Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните

кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка – с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина – загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

БАН се оказа с най-оптимистичната прогноза за икономическия ръст на България

Автор: money.bg

17.06.2025 13:31:56

През прогнозния период 2025-2027 г., реалният сектор в България ще показва умерено позитивна динамика. Реалният растеж на БВП леко се забавя в началото на периода 2025-2027 г., но след това се ускорява, смятат от Института за икономически изследвания (ИИИ) към Българската академия на науките (БАН).

Основният двигател на растежа е частното потребление, което нараства устойчиво вследствие на стабилните доходи на домакинствата и позитивните потребителски нагласи, пише в Годишния доклад за 2025 г. на ИИИ. За разлика от частното потребление, инвестициите (бруто образуването на основен капитал) се очаква първоначално през 2025 г. да са в застой, но през 2026 г. да възстановят умерен растеж, което е индикатор за подобряване на икономическите перспективи и постепенно възстановяване на инвестиционната активност.

Инфлацията, измерена чрез ХИПЦ, остава относително висока (в сравнение със средните стойности в страните от ЕС), като дефлаторът на БВП показва дори по-високи стойности (6.5% през 2024 г. и 3.6% през 2025 г.). Това предполага известен инфлационен натиск, който е важен фактор за бъдещата парична политика и фискалната дисциплина.

Външният сектор демонстрира частично подобрене след първоначални трудности. Износът на стоки и услуги плавно се възстановява след отбелязания реален спад през 2024 г. Вносът продължава да расте бавно, но устойчиво, което е отражение на силното вътрешно търсене и нарастването на потреблението и инвестициите, се казва в доклада на ИИИ.

ПЧИ остават на ниско равнище (около 4%), което е възможно да се ускори при присъединяване към еврозоната. Брутният външен дълг остава относително стабилен (около 48% от БВП), което показва умерена задлъжнялост, без да представлява сериозна заплаха за макроикономическата стабилност, според икономистите от БАН.

През 2025 г. приносът на външното търсене в брутния вътрешен продукт (БВП) се очаква да остане отрицателен, като вносът ще продължи да расте с по-бързи темпове от износа. Това се дължи на възходящата динамика на реалните доходи от последните години при постепенно спадаща инфлация, което мотивира по-високото вътрешно търсене, респ. и внос.

Според конкретната прогноза от доклада на БАН, за 2024 г. ръстът на БВП на България е 2,4%. За следващите три години, икономистите от БАН предвиждат следните стойности на ръст на БВП на страната ни: за 2025 г. - 2,2; за 2026 г. - 3%; за 2027 г. - 3,4%.

Ще припомним, че за последните две години ръстът на БВП на еврозоната е доста по-нисък от посочените прогнози на БАН, а най-голямата икономика в Европа, германската, беше в рецесия (за 2023 г. и 2024 г.).

Снимка: под лиценз на creative commons

Постепенно увеличаване на социалните осигуровки и на максималния осигурителен доход, препоръчват икономисти от БАН. Това е записано в Годишния доклад на Института за икономически изследвания при БАН. Според икономистите са необходими по-ефективни мерки срещу сивата икономика чрез постепенна дигитализация на всички населени места, което да осигури възможност за банково разплащане и намаляване на разплащания в брой. Това ще доведе до нарастване на данъчно-осигурителните приходи в бюджета изсветляване на доходите на хората и приходите на бизнеса.

От БАН препоръчват активен диалог със социалните партньори до приемане на еврото с идеята за постигане на благоприятни цели в дългосрочен план, за сметка на отказ от някои краткосрочни печалби. При бизнеса това може да е свързано с въздържане от вдигане на цените, а при синдикатите - с въздържане от по-сериозен натиск за увеличаване на заплати.

Но икономистите от БАН очакват покачване на цените, свързано с влизането ни в еврозоната. При отсъствие на по-силни външни шокове инфлацията в страната ще бъде по-ниска през първата половина на 2025 г. и ще се ускори през втората половина и в началото на 2026 г., прогнозира от БАН.

При членство в еврозоната от началото на 2026 г., към този фактор ще се добави и традиционният първоначален ценови ефект, свързан с приемането на общата валута, който би трябвало да бъде сравнително краткотраен, пише в анализа.

Заплатите ще нараснат средно с над 250 лв. през първата година след влизането ни в еврозоната, прогнозира от БАН. Средната заплата за настоящата година ще достигне 2606 лв., а през следващата се очаква да нарасне до 2865 лв., пише в анализа. През 2027 г. средната заплата ще достигне 3095 лв. Въпреки очакванията за повишаване на заплатите, ръстът им през следващите години ще бъде по-малък, отколкото през настоящата година.

Влизането на България в еврозоната не се очаква да предизвика сериозни сътресения на пазара на труда, пише в анализа. Опитът на Хърватия показва, че ефектите върху заетостта и работните заплати непосредствено след валутната смяна са ограничени. В някои сектори (като туризъм) може да има леко повишаване на цените и ръст на туристите след въвеждане на еврото, което да доведе до увеличени приходи и в отделни случаи до възможност за по-високи бонуси и заплати.

Увеличава се рискът от задлъжняване на България: Доклад на БАН

17 юни 2025, 11:46 часа • 6629 | прочитания

Снимка: iStock

Нов момент във фискалната рамка на България за периода 2026-2029 г. е увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари. Това се посочва в Годишния доклад на Института за икономически изследвания (ИИИ) при БАН.

Нарастване на БВП от 2.5-3.5% годишно

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност, подчертават от ИИИ.

Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната, допълват от Института.

Инфлацията се забавя

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забави до 2.2%, което доведе страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за еврозоната, отчита доклада. Отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията обаче, продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

Пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с

обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията, отчита ИИИ.

След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната, отбелязват икономистите.

Забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Увеличаване на лихвите

Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Пазарът на електроенергия

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

Икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

Икономистите на БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еврозоната

Автор: [ИА Фокус](#)

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху

външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в

еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

уществото и на роднини при престъпления

Т ИМОТИ, НДИТИ

НАП ШЕ ПРОДАВА И ДАРЯВА ОТНЕТИТЕ ВЕЩИ

Недвижими имоти и автомобили отиват при бюджетни организации и БЧК

Промени се предвиждат и в Закона за Националната агенция за приходите. След финалната присъда управлението на конфискуваното имущество минава под контрола на НАП. Агенцията ще може да продава, дарява или унищожават отнети вещи от автомобили до криптоактиви; да предава културни ценности на музеи и храни на хранителни банки; а когато активите се държат без основание - да ги изземва със заповед и полиция.

Продажбата ще се извършва съгласно правилата на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, като това ще се прави от служители на НАП, определени от изпълнителния директор или от овомощени от него лица.

Агенцията по приходите ще разпо-

■ ■ **Културни ценности влизат в музеите**

относя до стоки, подлежащи на бързо разваляне, както и такива, при които разходите по съхранение, транспорт и охрана надвишават стойността им, или стоки, които агенцията обективно не може да съхранява. Когато стоките са негодни или съществуват заключения на компетентен орган, че не отговарят на изискванията за безопасност за хора, животни, растения или околна среда, те подлежат на унищожаване. Редът и условията за това ще се определят с наредба на министъра на финансите.

Недвижимите имоти, които са отнети, конфискувани или изоставени в полза на държавата, ще могат да се предоставят от Министерския съвет на бюджетни организации, които имат нужда от тях за изпълнение на своите функции. Движими вещи ще могат да се предоставят или прехвърлят безвъзмездно на бюджетни организации и в България. Червен кръст. При

моторни превозни средства това ще става със заповед на министъра на финансите, а за всички останали движими вещи - с акт на изпълнителния директор на НАП или на упълномощени от него служители.

Културни ценности, които са конфискувани, отнети или изостанени в полза на държавата, че бъдат предоставяни на музеи, определени от министъра на културата. Това ще става чрез изпълнителния директор на НАП или упълномощени лица. По същия начин ще се процедурира и с хранителни стоки - те ще могат да се предоставят на държавни или общински организации, на Българския Червен кръст или на хранителни банки.

Животински и растителни видове

отнети в полза на държавата, ще бъдат предоставяни безвъзмездно на зоологически и ботанически градини, природонаучни музеи или спасителни центрове. Домашни животни (животни-компаньони) също ще могат да бъдат превърнати безвъзмездно - на приюти, бюджетни организации, спасителни центрове, животновъдни обекти или нов собственик.

Криптоактивите, които са конфискувани или отнети, ще се реализират чрез предпоставен за управление портфейл на платформа за търговия с криптовалути. Това ще става съгласно действащото законодателство, като целта е бързо осребряване и избягване на загуби от волатилност.

Ако дадено имущество се държи без право основание - например от лица, които откатват да го предадат доброволно след влизло в сила решение за отнемане - НАП ще има право да издава заповед за изземването му. Тази заповед ще се изпълнява със съдействието на органите на МВР. Макар заповедта да подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс, подадената жалба няма да спира изпълнението и, освен ако съдът изрично не разпореди това.

**ВДИГАТ ЗАПЛАТИТЕ С 250 ЛВ. СЛЕД ПРИЕМАНЕ
НА ЕВРОТО. ПРОГНОЗИРАТ ОТ БАН**

Предлагат вдигане на осигуровките за пенсия

СТЕФАН КЮЧУКОВ
TRUD NEWS

Постепенно увеличаване на социалните осигуровки и на максималния осигурителен доход, препоръчват икономистите от БАН. Това е записано в Годишния доклад на Института за икономически изследвания при БАН. Според икономистите са необходими по-ефективни мерки срещу сивата икономика

■ ■
Инфлация-
та ще
нарасне
към края
на годината

Това ще доведе до нарастване на данъчно-осигурителните приходи в бюджета изсветляване на доходите на хората и намаляване на бремен-

от хората и приходите на бизнеса. Но БАН препоръчват активен диалог със социалните партньори до приемане на еврото с идеята за постигане на благоприятни цели в дългосрочен план, за сметка на отказ от някои краткосрочни печалби. При бизнеса това може да е свързано с въздържане от вдигане на цените, а при синдикатите - с въздържане от по-сериозен натиск за увеличаване на заплати.

Но икономистите на БАН очакват покачане на цените, свързано с влизането ни в еврозоната. При отсъствие на по-силни външни шокове инфлацията в страната ще бъде по-ниска през първата половина на 2025 г. и ще се ускори през втората половина и в началото на 2026 г., прогнозираят на БАН. При членство в еврозоната от началото на 2026 г., към този фактор ще се добави и

▲ Повишаване на осигуровките и мерки срещу сивата икономика препоръчват икономисти от БАН.

традиционният първоначален ценови ефект, свързан с приемането на общата валута, който би трябвало да бъде сравнително краткотраен,

Заплатите ще нараснат средно с над 250 лв. през първата година след влизането ни в еврозоната, прогнозиран от БАН. Средната заплата за настоящата година ще достигне 2606 лв., а през следващата се очаква да нарасне до 2865 лв., пише в анализа. През 2027 г. средната заплата ще достигне 3095 лв. Въпреки очакванията за повишаване на заплатите, ръстът им през следващите години ще бъде по-малък, отколкото през настоящата година.

Възлагано на България в еврозоната не се очаква да предизвика сериозни сътресения на пазара на труда, пише в анализа. Опитът на Хърватия показва, че ефектите върху заетостта и работните заплати непосредствено след валутната смяна са ограничени. В някои сектори (като туризъм) може да има леко повишаване на цените и ръст на туристите след въвеждане на еврото, което да доведе до увеличени приходи и в отделни случаи до възможност за по-високи бонуси и заплати.

АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ:

Нелегалният труд е проблем при сезонната заетост

Недекларираният труд е един от най-сериозните проблеми при сезонната заетост, пише в анализ на Икономическия и социален съвет. Поради нарастващата зависимост от работници от страни извън ЕС в определени сектори се налага

**Наруше-
ния в 10%
от провер-
ките**

процес, съобразно нуждите на икономиката и правата на работниците, както и преглед на секторите, в които работата зависи от смяната на сезоните, гласи документът.

Данни на Агенцията по заетостта показват, че за последните шест години средният дял на сезонните работни мес-

▲ Анализ за проблемите пред сезонната заетост беше приет от Пленарната сесия на Икономическия и социален съвет.

та при търсенето на труд през бирата по труда е между 10 и 13 на сто. Работата без трудов договор при сезонната заетост е трайно явление в България. По данни от Главна инспекция по труда през последните три години работата без договор е установена в около 10% от извършените проверки.

За да бъдат улеснени работодателите, от тази година введжда облекчени правила за еднодневните договори. В тях ще бъдат записвани само имената и ЕГН на човека, ज्या да има начало и края на работното време, няма да бъде посочвано и каква култура обработва работникът.

За да бъдат улеснени работодателите, от тази година въвеждат облекчени правила за еднодневните договори. В тях ще бъдат записвани само имената и ЕГН на човека, няма да има начало и края на работното време, няма да бъде посочвано и каква култура обработва работникът.

Икономистите на БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еверозоната

Автор: [ИА Фокус](#)

12:15 / 17.06.2025

[Коментари \(0\)](#)

231

©

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

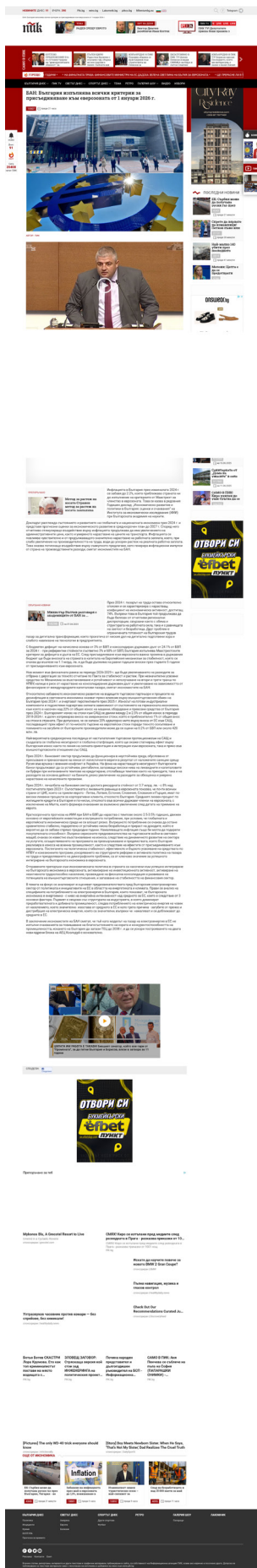
Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

<https://pik.bq/%D0%B1%D0%B0%D0%BD-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B8%D0%B7%D0%BF%D1%8A%D0%BB%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0-%D0%B2%D1%81%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%8A%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%BA%D1%8A%D0%BC-%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BE%D1%82-1-%D1%8F%D0%BD%D1%83%D0%B0%D1%80%D0%B8-2026--news1285852.html>

БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еврозоната от 1 януари 2026 г.

17.06.2025 13:59 966

[TrafficNews](#)

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025

г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на

инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

Пълният текст на Годишния доклад на ИИИ при БАН за 2025 г. можете да намерите [тук](#).

<https://plovdivnow.bg/plovdiv/ban-balgariia-izpalniava-vsichki-kriterii-prisaediniavane-119970/>

БАН: България изпълнява всички критерии за присъединяване към еврозоната от 1 януари 2026

Автор: [Plovdiv Now](#) 14:40, 17.06.2025 2869

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта. Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

С бюджетен дефицит на начислена основа от 3% от БВП и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1.1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде увеличаването на разходите за отбрана с дерогация за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

Най-вероятната средносрочна последица от настъпателния търговски протекционизъм на САЩ и създалата се глобална несигурност е глобална стагфлация, която ще окаже стагниращ ефект върху българския износ както по линия на силната ориентация и интеграция към еврозоната, така и пряко във външнотърговските отношения със САЩ.

През 2024 г. банковият сектор продължава да функционира в неустойчива среда, обусловена от прекъсване и пренасочване на някои от логистичните вериги в резултат от наложените санкции срещу Русия във връзка с военния конфликт в Украйна. На фона на нарастващата несигурност българските банки продължават да са устойчиви, рентабилни, запазващи високи нива на ликвидните и капиталовите си буфери при интензивните темпове на кредитиране, отслабващи темпове както на приходите, така и на разходите за основна дейност на банките, рязко увеличение на разходите за обезценка и умерено нарастване на начислените провизии.

През 2024 г. печалбата на банковия сектор достига рекордната стойност от 3.7 млрд. лв. - с 8% над постигнатата през 2023 г. Съпоставката с лихвените равнища в еврозоната показва, че почти всички страни от ЦИЕ, които са приели еврото - Литва, Латвия, Естония, Словения, Словакия и Гърция, имат по-високи лихвени проценти за корпоративни клиенти, отколкото България. Средният лихвен процент по жилищните кредити в България е по-нисък, отколкото във всички държави членки на еврозоната, с изключение на Малта, което формира очаквания за възможно увеличение след датата на приемане на еврото.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъзрожаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външнотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

Пълният текст на Годишния доклад на ИИИ при БАН за 2025 г. можете да намерите [тук](#).

<https://sinor.bg/73869-ikonomisti-s-lek-optimizam-za-iznosa-prez-2025-i-2026-g>

Икономисти с лек оптимизъм за износа през 2025 и 2026 г.

Институт за икономически изследвания при БАН

sinor.bg

Краткосрочната прогноза в годишния доклад на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките (БАН) за периода 2026-2029 г. В годишния доклад за икономическото развитие и политики в България - оценки и очаквания, се предвижда, че брутният вътрешен продукт БВП ще нараства с около 2,5-3,5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2,2%, което ни приближава до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. С бюджетен дефицит на начислена основа от **3% от БВП** и консолидиран държавен дълг от 24.1% от БВП за 2024 г. - при референтни стойности съответно 3% и 60% от БВП, България изпълнява Маастрихтските критерии за дефицита и дълга на ЕС. След присъединяване към еврозоната важна промяна в държавния бюджет ще бъде вноската на страната в капитала на Европейския механизъм за стабилност, която се очаква да възлезе на 1,1 млрд. лв. и да бъде дължима на равни годишни вноски през първите 5 години от присъединяването към еврозоната.

Нов момент във фискалната рамка за периода 2026-2029 г. ще бъде **увеличаването на разходите за отбрана с дерогация** за тяхното отчитане по Пакта за стабилност и растеж. При незначителни усвоени средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и неполучаване на втори и трети транш по НПВУ, налице е риск от нарастване на консолидирания държавен дълг и увеличаване на зависимостта от финансиране от международните капиталови пазари, смятат икономистите на БАН.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху **външнотърговския обмен на България през 2024 г.** и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г. Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2q5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица. Друг проблем е ограничената готовност на българския трудов пазар за дигитална трансформация, което произтича от ниския дял на дигитално подготвени хора и слабото навлизане на технологии в предприятията.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2,5-3,5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко. Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на

ефектите от присъединяването към еврозоната. Постигането на политическа стабилност, ефективното и бързото усвояване на средствата по НПВУ и кохезионните програми, ускоряването на структурните реформи и активната политика на пазара на труда и преодоляването на демографските проблеми, са от ключово значение за успешното интегриране на българската икономика в еврозоната.

Отправените препоръки към икономическата политика в страната **са насочени към успешно интегриране на българската икономика в еврозоната**, активизиране на инвестиционната активност, активиране на неактивното трудоспособно население, провеждане на фискална консолидация и развиване на потенциала на външотърговските отношения, и запазване на стабилността на финансовия сектор.

В темата на фокус се оценяват предизвикателствата пред българския **електроенергиен сектор** от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата. Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка - с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора. Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина - загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

<https://stroitelstvoimoti.com/%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%B1%D0%B0%D0%BD-%D0%B8%D0%B7%D0%BF%D1%8A%D0%BB%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BC%D0%B5-%D0%B2%D1%81%D0%B8%D1%87/>

Икономистите на БАН: Изпълняваме всички критерии за присъединяване към еврозоната от 1 януари 2026 г.

Автор: Екип "Строителство Имоти" сряда, 18 юни, 2025 0 13 Facebook Twitter Pinterest WhatsApp

Инфлацията в България през изминалата 2024 г. се забавя до 2.2%, което приближава страната ни до изпълнение на критериите от Маастрихт за членство в еврозоната. Това се казва в редовния Годишен доклад на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2024 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2027 г. Според него отчетливо стимулиращо въздействие върху

инфлацията продължава да има увеличението на административните цени, както и умереното нарастване на цените на транспорта.

Инфлацията се повлиява чувствително и от продължаващото значително нарастване на работната заплата, което, при слабо увеличение на производителността на труда, води до ускорен растеж на реалната работна заплата. Това оказва потискащо въздействие върху съвкупното предлагане, като генерира инфлационни импулси от страна на производствените разходи, смятат икономистите на БАН.

През 2024 г. пазарът на труда остава относително спокоен и се характеризира с нарастващ коефициент на икономическа активност, достигащ 74%. Въпреки това в България той продължава да бъде белязан от отчетливи регионални диспропорции, свързани както с обема и структурата на работната сила, така и с равнищата на заетост и безработица.

Относително забавеното икономическо развитие на водещите търговски партньори и процесите на дезинфлация в световната икономика оказват пряко влияние върху външнотърговския обмен на България през 2024 г. и очертават перспективите през 2025 г. Износът на готови индустриални компоненти и подсистеми подчертава силната зависимост от състоянието на германската икономика, към която е насочен над 22% от общия износ на машини, оборудване и превозни средства от България през 2024 г.

Българският износ на стоки към САЩ се движи между 2 и 2.5% от общия износ в периода 2018-2024 г. и далеч изпреварва вноса на американски стоки, който е приблизително 1% от общия внос на стоки в страната. При допускане, че се запази 20% адвалорно мито върху вноса от ЕС към САЩ, последващият пряк ефект от по-ниското търсене на европейски стоки поради тяхното оскъпяване и поемането на загубите от българските производители може да се оцени на 0.2% от БВП или около 420 млн. лв. В темата на фокус се анализират и оценяват предизвикателствата пред българския електроенергиен сектор от политиката и инициативите на ЕС в областта на енергетиката и климата.

Прави се анализ на спецификите на потреблението на електроенергия в България, които показват, че българската икономика е енергоемка – с ниво на енергийна интензивност над средното за ЕС, което е следствие от 3 основни фактора.

Първият е свързан със структурата на индустрията, в която доминират преработвателната и добивната промишленост, следва потреблението на електрическа енергия на човек от населението, което значително изостава от средното в ЕС и като трета причина – загубите от пренос и дистрибуция на електрическа енергия, които са значителни, въпреки че намаляват и се доближават до средните в ЕС.

В заключение икономистите на БАН смятат, че тъй като моделът на пазар на електроенергия в ЕС не изпълни очакванията за повишаване на благосъстоянието на хората и конкурентоспособността на промишлеността, искането на България да запази ТЕЦ до 2038 г. и да се ускори построяването на двата нови ядрени блока на АЕЦ Козлодуй е основателно.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е БВП да нараства с темпове около 2.5-3.5% годишно, движен основно от европейските инвестиции и вътрешното потребление, при условие, че глобалната и европейската икономическа среда не се влошат рязко.

Вътрешното потребление се очаква да остане сравнително стабилно, подкрепено от устойчиво ниска безработица и прираст на доходите, който е вероятно да се забави

спрямо предходни години. Намаляващата инфлация също би могла да подкрепи покупателната способност. Въпреки сериозните предизвикателства на търговските войни в световен мащаб, очаква се известно възстановяване на износа, следствие на динамичното развитие на сектора на услугите, осъществяването на програмата за превъоръжаване и предимствата, които България реализира в износа на военна промишленост, както и следствие на ефектите от присъединяването към еврозоната.

<https://petel.bg/m/593176>

Вдигат заплатите с 250 лв. след приемане на еврото, прогнозира от БАН

Инфлацията ще нарасне към края на годината

Постепенно увеличаване на социалните осигуровки и на максималния осигурителен доход, препоръчват икономисти от БАН. Това е записано в Годишния доклад на Института за икономически изследвания при БАН. Според икономистите са необходими по-ефективни мерки срещу сивата икономика чрез постепенна дигитализация на всички населени места, което да осигури възможност за банково разплащане и намаляване на разплащания в брой. Това ще доведе до нарастване на данъчно-осигурителните приходи в бюджета изсветляване на доходите на хората и приходите на бизнеса, предаде Труд.

От БАН препоръчват активен диалог със социалните партньори до приемане на еврото с идеята за постигане на благоприятни цели в дългосрочен план, за сметка на отказ от някои краткосрочни печалби. При бизнеса това може да е свързано с въздържане от вдигане на цените, а при синдикатите - с въздържане от по-сериозен натиск за увеличаване на заплати.